१

आध्याछतरीसवा॥३६॥

॥श्री॥

॥रामक्रीजेय आ[illegible]॥७६॥

Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.
" Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai. "

२

॥श्री आदीत्यो द्वारकायेनमः॥ जो जगद्गुरु आदि निर्विकार जो ब्रह्मादिदेवा
वेंमाहेर जो आदिमायेच्या निजवर तो रघुवीर रवीकुळी १ आनंतब्रह्मांडा
च्या कर्ता जो पूर्वकाळीच्या आला तो रघुनाथ जनत्राता नंदीग्रामीराहीला २
आयोध्येचे जन सकळ आले उपदेसे सैरा उतरलें तुंबळ नंदीग्रामचे
ऋषी नियो ३ आष्टादशपद्मे वानर आहात तरी कोरीरीस सकळ छपन कोटी
गोळांगुळ उतरले पथासावकास ४ आव बिभीषण व्याच्यासुत जो कांति
निधानु चवदवंस त्याच्या आसुरसेना आद्भुत रघुनाथ भक्त उतरले ५ आष्टा
दशाक्षौहिणी वाजंत्रें विविध वाद्यांची गर्जती गजर त्यांहूनि अविद्येची परीक्र
रें आहोपत्र वाजती ६ शत्रुघ्न आले सुमंत हे मयमंदीर रचीले आद्भुत द
वामंडप उभारोनि तेथें लक्षानुलक्ष तेव्हळी ७ सामीरत्नजडीत स्तंभ वरीजडीत १

२१

कळस सुप्रभ त्यासे जंकरानी निम उजळले तेव्हांळी ॥८॥ सुग्रिव बिभिषणादि
नरवर आणी कपिकुळींचा जथोर थोर यांनी बिरुदें हीं समग्र पाहते जाले ते
धवां ॥९॥ कुळाचळ मेरु थोर तैसें मुख्य श्रीरामाचें शिबिर मातृबंधुसी श्री
रघुविर तेथें राहता जाला ॥१०॥ अंतरगृहीं सीता सति उर्मीळा मांडवी श्रुत
कीर्ति चौघी जावा तेथें राहति आनंदकीर्तिन समाय ॥११॥ आला ऐकोनि रघुवि
र पावला तन कपरश्वशुर संगें [illegible] अपार वाद्यगजरें येतसे ॥१२॥ जनकदे
वीचे रथ ती पावले तेव्हां सीता आति [illegible] पन सवंडव सुधापति धांवती वीर ना
रघउनी ॥१३॥ मीळाले सकळ ऋषेश्वर [illegible] नानावृत्ति थोर योजयागयकुंनी
रघुविर पाहति सर्व आवडि ॥१४॥ सप्तपुर्या गीरीकंदरीं नानातीर्थें गुहाविवरीं
वृक्षाग्रवासी वायुचरी असने त्यांची वाह्वति ॥१५॥ रामदमादिक साधनें आयं

Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

सर्वी०

(3)

प्र० १४

गदेहदंओं नानाहाटयोगव्रतान्वरतों सांग्येनिवेगेंधांवंती १६ तीतुकयास
हीरघुनंदन उठोनिदेतआळींगणा समस्तांसहीतरघुनंदन वस्त्रमंउपीवैस
ला १७ देहींचविदेहीरघुविर तोतंगन्मातेन्नापीता मिथुळेश्वर त्यासी मंग
ळस्नानरघुविर करवितानाला तेचेकी १८ लक्षानुलक्षसुवर्णकुटया उठो
दवेतंताडनीयां सुगंधतैलळगडनीयां मंगळस्नानें करवीली १९ सर्वांसवस्त्रें आ
ळंकार नानांपरीचेउपचार देताजाला रघुपागार समसमानसर्वांसी २०
आसोनरवान्नरन्रपवर वशिष्ठादिऋषेश्वर त्यांसिस्नानें रघुविर करीऐसी
पापरितेधवां २१ वशिष्ठेंस्नानकरीतांची सत्वर आणीलींवस्त्रें अळंकार
स्वयेंउठोनिरघुविर देताजालाआदरें २२ मणीमयेपाउकाआणोनीजा
वा गुरुपुढेंठेविरघुनंदन त्यावशिष्ठेंपाईंचालुन येउनिंबैसलासवस्थानीं

२

Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

॥ ऐसे भगीनींसमवेत श्रीसा अंतरगृहीं जगन्माता स्नानें करुनीयां
समस्ता लेइल्या वस्त्रें भुषणें ॥ सकळ आयोध्यावासी जया नरनारी आ
दिकरुण सर्वांसी गौरव समसमान जनक ज्यामातें दिधला ॥ मग बंधुस
हीत रघुनंदन करीता जाला मंगळस्नान तैल सुगंध लाउन जटा उकलील्या
मस्तकीच्या ॥ चौदा वरुषें पर्यंत भरत [illegible] बांधीलें व्रत तें आजी विस
र्जीलें समस्त शिस्ताव लुभेतें यां [illegible] पंग जालीयां समग्र सुमंतें वस्त्रें अ
लंकार भरथें पादुका आणुनी सत्वर रघुपति पुढें ठेविल्या ॥ जो लाव
ण्यामृतसागर तो लेइला वस्त्रें अलंकार भरथें सकळ जय जयकार
करीता जाला ते वेळीं ॥ मग श्रीरघुनाथ आज्ञेनें सौमित्र भरथ शत्रु
घ्न चौथा सुमंत प्रधान मंगळस्नान करीते जाले ॥ संध्यादी नित्य कर्में

Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

सारीलीं तोंपावूनी व्याप्तिसिद्ध जाली सकळ ऋषिन्रपतेकाळीं भोजनांसी बै
सले २१ बिभिषणसुग्रिववायोनंदन नळनिळअंगद गंधमादन बंधुसमवे
त रघुनंदन भोजनांसी बैसविले २२ मणीमयताटें ते ज्याकाळीं रत्नखची
त आउवीं त्यातळीं उदकपात्रें मरकतीचें वोळी समसमानसर्वांसी २३ रज
तकळाचें भागकेवळ तैसा वाटी [illegible] निर्मळ पंच भक्ष परमान्न सोज्वळ
साटीप त्रश्नाकार्येभक्ति २४ मधुदुग्धदधीनवनीतघृत शर्करापंच्यामृ
त वाढीलीबहुत पंक्तीस बैसला रघुनाथ तृप्तजाले भोजनी २५ तेंआ
न्नेंचवार्विसमस्त नरीव्यर्थकां वाढउं ग्रंथ सकळजीवासी रघुनाथ तृप्त
होउनी घांउठला २६ हस्तप्रक्षाळुनी निर्मळ त्रयोदशगुणी तांबुल स
र्वांसि हीतत माळनिळ घेताजालातेवेळी २७ रामकोटीमन्मथाच्यातात ती >

(५४) नदिवसराहीलातेथं वसीलेकादुनि दिव्यरथमोहूर्त आ(यो)ध्याप्रवेशकरावया
॥ पुष्यार्क योग बहुवसमुनदर रामचंद्रसदमचंद्र त्याच्येमोहूर्तेगुवास
मुद्र उठलाजालातेकाळी ॥ लागलावाद्याच्यागजर भेरीढोकीलमाच्योदा
सहस्र बिजिषणाचीवाद्येंसमग्र वाजोलागलीतेवेळी ॥ बिभिषण
सुग्रिवादिस्वपति बैसलेतेसं दिव्यरथी वाद्यगजरावाळेंसीदि उळमळीसि
तेधवां ॥ दीव्यरथीरघुनाथ बैसलेतहांसिसहीत लक्ष्मणसलोंबूधां
वत व्यामरेंवरीढाळीति ॥ सहस्त्रानुसहस्त्रपंत्रधार पुढेंमार्गक
रीतातीसत्वर नगरद्वाराजवळीरघुवीर पावताजाला तेसमई ॥
सप्तपुरीपहलीमाहाश्रेष्ठ आयोध्यापुर परमपवित्रवरीष्ठ सक
ळविधेमाजीमाहाप्रतिष्ठ आध्यात्मविद्याजैसीकां ॥ तेंआयोध्येची

Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

रामची॰ (5)

आ॰ ३८

रत्नांतेसणी कुपीआसुरपाहतिनयनी देवराजपुरीउपमेउणीआपो
थेसीतुळीतां ७५ आयोधेनांवंतेंउद्यान उपमेसउणेंनंदनवन वृक्षस
दायफळीतसदासंपुर्ण गेलेगगनभेदीत ७६ सुर्यकिर्णनादिसतत्ळी ऐसीसघन
छायामंडळी कस्तुरीमृगसवेंकाळी [illegible] गीतिस्वानंदें ७७ गावेंसाळ्यामयो
र खातकुखदकळावेंतितर नानाय [illegible] तर रामनामेंगर्जती ७८ स्फटीक
निबंधसरोवरें माजीपीतांपयें [illegible] कुरें राजहंसआनंदेंथोरें क्रीडाक
गीतीतेस्थानीं ७९ आयोध्यानांवंतेंदुर्गपुर्ण उंचसतेजआतिगहन नागपंक्ती
हातिसवीतपुर्ण वरीयावर त्यासतेजदिसती ८० क्रीवळीनेंजोडिलेगभस्ति
हमांवरीस्वस्विराजती तेसदाफळनिगाळभेदीत्ती कुपीपाहतितटस्त ८१
जैसेंकुनकाद्रीचेंसुत तैसेदुउविराजीत माहांद्वारें लखलखीत तेजआग ८

Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

(5A)

तंबायमान परीधान वेदांडे पुर्ण माळीका व्याक्रीडा यससघळा तेजें करुणीळ
खळखळीति ॥ आश्रमांसी द्विघरोघरी नवनीध साह्यारो हारी समान बुद्धिन
रनारी पुण्य राहरीवर्तती ॥ परोपरा … दुःख दुर्बुद्धि आचर्षणपाप त्रो
क नष्ट करूणापरस्य विरोध आ… सर्वी ॥ ॥ त्रासये क दंड प्रसीद्ध
सुमनहार गुंफीतसुद्ध बुद्धिसार … कोळती श्राद्ध सुरतयोधे प्राणीजे
॥ घरा न येतां ऋषि भीसुक … होयें श्लोक प्रजासी सुखसारा देख
देतील सोवेरुजे ॥ त्रीकाळ गाइ दुभाति इछीलें दुग्धलील वें देती यथाकाळी
मेघ वर्षति समयो चीत्त पाहोनीयां ॥ धर्मशाळा मंडप विशाळ हीरीया
वीहीरी गें अतिसो… आर… मानीका वेनी भे… गणेशामुर्ति … भगीति ॥
घरोघरी वेदाध्ययन न्यायेमिमांस कसांख्य पुर्ण पातांजळी वेदांत व्याकर्ण हे ॥

Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yeshwantrao Chavan Pratishthan Mumbai: Joint project of the

लीतनगयावे ६७ ऐसा यतावरी देखपाळ वैसो निसाद्वारें जाइल त्यो विसयो
जनें विशाळ वोतपोत आयोध्या ६८ आयोधेचे बाजार बहुत मगमदसुवा
सपरमाळूत मठमंडप चौबारे तेथं रत्नजडित रचीयेले ६९ हीच्याच्यामद
लसा स्फळकृति पाखुचे रावें शाहुकरीति वरीमुक्ताचे हंसनाचति घरोघरीन
वलेहें ७० वीणारावमृदंग वा [illegible] पंक्तीताती सुरसगायन नृत्यक
रीतिरत्नपुतळे जाणा हास्यसंकेत [illegible] ७१ शातखणी गोपुरें विशाळ
खणोखणी पुतळ्या निर्मळ अनुप [illegible] तां आनीळ प्रीरतफीर तनृत्यक
रीति ७२ आवतार लेपेंरत्न जडित गोपुरावरी सतेज स्फळकत कळंबिणीसी
दीपा चित्त लक्षावधी चंदुकुडे ७३ राजसदनें अत्यंत सुप्रभ स्फळकृति हीच्या
चेत्तं न नीळ यांची उभाळीं सुप्रभ जोतींगरुडपाखुंची ७४ सुवर्णतुळवटे

Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

6A ची चर्चा होतसे ६७ राजमंदिरांगण पंचगोसीतें थं कीर्तन करीती प्रेमळ भक्त राग
उपराग भार्यासहीत सामगायन येक करीती ६८ कीतेक सकळा कुशळ बहुत
येक करीती तांडव नृत्य विद्या प्राप्य जतें थं देउळावरी उभारीले ६९ चंद
नांचे सडे घातलेनी आरासी पील आकुर मेकरणी दंडध्वजा कोन्हांला गुढी
आयोध्येमाजी नसकी ७० नाना तीर्थे कारंजी बहुत घरोघरी उडतीतें थं नीळया
चीं मोरें बहुत धावंत बीदोबीदी [illegible] ७१ महाद्वारीं गणेश सरस्वती त्यां
ची पुजा करीत रघुपती सकळजन [illegible] सहीत सीतापती प्रवेशला अंतरीं तें धवां
७२ जैसा नंद समुद्रीं मीळाला कीं मंदराचळीं भ्रमर संचरला कीं चतुर्मुख स्वे
ददाईनी चाला वेद जैसा चारांगें ७३ कीं वृत्रासुर मरुन मंदीरीं संचरे शचीरमण
तैसा सकळांसहीत रघुनंदन आयोध्येंत प्रवेशला ७४ सोमासुभाजदीन द्याळ

(४)

ह्यापासाग रसमाळ नीळ जो जगदात्मा आयोध्यापाळ आयोध्येंत प्रवेश जाला
७५ देवस्त्रां वरीं पाहती आसंख्य दाटले नृपति कीरीटासी कीरीट आदळति
रत्नें विखुरती चहुंकडे ७६ तों आयोध्येच्या सुवासीनी नारी त्या देवांगनांहूनि अति
सुंदरी रत्नदीप घेऊनि करीं ओवाळुं आल्या रामासी ७७ लक्षानुलक्ष नगरलोक
नां ह्मणति राघवाचीनाये तोपर्वंत [illegible] जय [illegible] मनुष्यां वरवां जवळी आसवंति
त आसोतु सुखा ७८ सांकूडे याहूनी [illegible] रघुनाथ सुमंतास आज्ञा देत दावित तोसा
सीस मंतला आसे जेंकांइं दूतता मानें ७९ वस्त्रें अपळं नूर आणोनी तात्का
ळ जौरवि आत्मवासीनीं तों नगरलोक धांविनले ते सर्वी मुडपघस बीजा हा
ली ८० तयासी वित्रधारी सभीत तें दृष्टी देखोनी रघुनाथ तात्काळ परत के
ले उत ह्मणे जन समस्त येवोंद्या ८१ आज्ञा होतां वीता जवळ आले ८

२१

सकळजन पाहोनीयां श्रीरामवदन चरवीमीठयाचातीरीति ॥ ४८ ॥ येकी
म्हणाती तुजवरुन राघवाजावें वोवाळुन येकू म्हणती हें वदन कुन्हांदृष्टी
पडेनां ॥ ४९ ॥ लक्षुनीयां रघुनाथा नासीराकृती पैं आसता येकीनीं बळेंन
तत्वता मुखावरुनीं वोवाळीली ॥ ५० ॥ दिव्यसुमनांच्या संभार वरोनिवर्षे
तिसुरवर ऐसा जगद्वंद्य रघुवीर नीजमंदीरी प्रवेशला ॥ ५१ ॥ वसिष्ठमुनी यांअं
तरगृहांत पुष्पांजुळी देवासमर्पीत राज्याच्या सेनां समस्त आयोध्याप्रदे
शीउत्तरल्या ॥ ५२ ॥ आष्टादश पद्में वानर उतरले लंकेचे ही आसुर तीतुक्या
सहीआदर उपचार सुमंतप्रधान करीतसे ॥ ५३ ॥ बिभिषण सुग्रीवराजे सकळी
तेसदा आसातिरामांजवळी वसिष्ठें सामोग्रीसिद्धकेली राज्यप्रदत्रीतेधवां
॥ ५४ ॥ स्वेतछत्रें स्वेतच्यामरें स्वेतगजस्वेततुरंग थोर चतु:समुद्रीचेंनीर

A joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

(8)

सत्तपल्लवपंचरत्तिका ८९ सभामंडपदैदीप्यमान तेथें मांडिलें दिव्यसींहा
सन मीळालेसकळविद्वज्जन आणीनृपतिसर्वही ९० वसिष्ठसुखाचेजीव
नघनां जळदगात्राउद्यानकीजीवनां जगद्वंद्याआनंदसदनां राज्यआतां
अंगीकारीं ९१ भरथसप्रेमेंबोले चतुर्दशवर्षेंतपकेलें तेंआजीसीघ्रकाळें
सुफळजालेंपाहीजे ९२ सींहासनीं बैसावें आपण मगव्यासयेभांडारेंफो
डुन द्रव्यधान्यकाढेउन सुखीकेले सर्वही ९३ मगवसिष्ठेंहातींधरून मंडपा
सीआणीलारघुनंदन सीतेसहितबैसवोन आभीषेककेला वेदमंत्रें ९४ घ
नःशामसुंदररघुवीर तप्तकांचनवर्णसुंदर लेवविलेदिव्यअळंकार मुगु
टकुंडलेंकौस्तुभादिक ९५ उद्यानकीसहवर्तमान सींहासनीं बैसलारघुनंद
न सकळभुपतिपेवोन कृपाळीआस्वतालावीली ९६ सुमोहूर्तवेळापाहोनि ७

(8A)

सत्वर चरी उभारिलें दीव्य छत्र तोंसकळ चाद्यांच्या गजर होते जाले ते वेळी
७ जाला येक श्रीजयजयकार सुमनें वर्षती सुरेंद्र सकळआयांनी करभार
राघवाचेंदें समर्पीले ९८ सर्व नृपती करनी नमन उभे ठाकले कर जोडुन भ
रथें भांडार करोउन याचकजन सुखी केले ९९ उदार धीर रघुवीर त्याच्या वं
धु भरथ विर मोरा बांधोनि आवार द्रव्य यात याचका १०० पुरे पुरे हे ध्वनी
मात याचक बोलती समस्त हेमगज रथ दिधले बहुत याचका १ गोदानें
भूदानें अपार जें जें बोलीले वेदीं ते दिधली देउनी भरथ विर उत्सवें
ह्निसर्व २ ऐसा अहोरात्र दिवसपर्यंत सोहळा होत परमाद्भुत कळापात्रें येउ
नी आगळीत विद्यादचीती सकळांपुढें ३ लक्ष्मणआवी भरथ शत्रुघ्न आ
वी सुमंत सुवत्यास अपार धन देत श्रीरघुनाथ नीजहस्ते ४ वस्त्रें भुषणें

A joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

(९)

देऊन चौघे केले मुख्य प्रधान सुमंत्र अनुमतें करून राज्य चालविले राम
लक्ष्मण स्मरणा ८ आसे ह्यि यान्न नीरसोन सकळ राया रीधलें भोजन वस्त्रा
लंकारीं संपुर्ण सैन्यां सहीत गौरविले ८ श्रीरामांची आज्ञा घेति सेनें सहीत स
कळ न्यपति स्वदेशासी ते स्वां जाति [illegible] वीती राघवाचे ७ सुग्रिक आदी
विभिषणांस रामें राहविलें सकळ दि[illegible] स नित्य भोजन स्वपंक्तीस नानां वि
लास साहु केरीति ८ सीहासनीं बैसता रघुनाथ बंधुभोवंते आनंद भरीत
न सरीरसें शत्रुघ्न रथ व्यामरें वरीवरीति ९ तों गवाक्ष द्वारें ते समई अ
वलोकीती जाळी कैकेई लाजाति त्रीभुवन शोधीतां ही आभागी नाहीं भर
थाऐसा १० चौदावरूषें भीकारी जावोनि बैसला वनांतरीं त्रों वरीं बंधुचें
दास्यत्व करी व्यामरें वरी वारीतो ११ मांझें पुर्व पापफळासी आलें जे भर

Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai, Joint project

9A

याच्वीमाताजालें वसिष्ठासिबोलाउनीतेवेळे वैदेइसांगेयेकांति १२ स्व
णेमाझीयेपोटीं भरत्र दरीद्रीजन्मलापथार्थ बंधुत्वेदास्यत्वकरीत भज
दुःखवाटतसे १३ सच्चीदानंदब्रम्हपुर्ण सोहमप्रवर्तरलारघुनंदन मु
ख्यतुजनसमजेज्ञान आत्याळीकाहीं वदेतां १४ जेब्रह्मांदीदेवाच्वीध्यान
मूर्ति हृदइंध्यातआपणांपति जेसदासर्वकाळध्याति सनकादीकजयातें
१५ जोच्वीदशक्तिचाभर्ता तोरुपादिमायेच्वानियंता जोपुराणपुरुषसर्व
कर्ता जेआराध्यमूर्तिसाधकांची १६ पुराणपुरुषरघुनंदन त्यातें भज
नीळाविं मन न आपुली युक्ती ठेविद्यावोन नसतेंवचनबोलुंनको १७ तु
जप्रतिसांगावें जेंज्ञान जैसेंकानीकेलेंरुदन कीलसनासीनेउन करुरामक
जीघातलें १८ पुष्पवटीकेंतपळांपुडगवळा परीतोगुणनसांडिचक्रापुला

the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai joint project of

(10)

नीसवउण्धें वायसन्हानीला परीछ्ण्णावर्णतानवजाये १९ ऐसातेगुणस्व
भाविक सासीमाहांदोषरहक वरू वरियां अनेक वर्णसहसान पाल्टे २०
राके रेखे आल्हेकेले माजीनिंबवील तेसर्वेतिलें परीक्षावरीक उपलाषाप
लें नसांडिवंगले वष्टसर्वे २१ त्वाप्रासी परीसघासीतां परीसुवर्णनव्हे
वीसर्वथा कीउण्डामाजीहार [illegible] येतां परउत्वनव्हेवीसर्वथा २२
तैसेंतुजप्रतीसीघवीलें तेंसर्वही व्यर्थगेलें आतांग्राह्यगाहवेउगले वीत
ठेवीरघुनाथी २३ ऐसंसीकउनीतये वेळी बाहेर आला वशिष्ट ऋषि यावरि
बिभिषणासुग्रिवासी नीरोपदेतश्रीराम २४ तेदिवसीं प्रेमसोहळा मेळउ
नीयांसकळमेळा यान्नरांस हीतसकळा भोजनविधी आरंभीली २५ प्रेमां
वीयागंधाक्षता लावितसरसीजोद्भवपीता सुमनमाळासुगंधतत्वता आ

१

A Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

10A

धीआदरें समस्तासी ॥ ७६ ॥ चैतन्यपीठमध्ये ध्यावदुंत सर्वसिद्धिचीत्तिंद्रो भी
वंत आले धूपदीपयथार्थ भोजन करूं बैसले ॥ ७७ ॥ श्रीरामप्रभूहीचें दीव्यान्न त्या
सुवासालागीं वेधोन वसंतकरी प्रदक्षणा पावला इच्छाभोजनसीधीचें ॥ ७८ ॥
त्या अन्नाच्या सुवासबहूत दीशांनी [illegible] लागी जात वीबुधमाळा घों
टीतीसमस्त श्रीरामपंक्तीसीसेव[illegible] ॥ ७९ ॥ बैसावयासुवयासुवर्णपाट मां
डीले दिव्यरत्नाचीं ताटें जडित [illegible] यांउदंड दिव्यतेजसमवेद्धुक
डे ॥ ८० ॥ सुगंधउदकें भरवीयां ज[illegible]चीत्रा जडित रत्नीया पात्रा प्रतिओ
ळीतीसमया लावोनी यांरत्नदीप ॥ ८१ ॥ प्रथमसविश्वासगुणे तेंचीसाधी वाढी
लें लवणा वीरक्तीचीत्ति स्फुरीत्ताया नानांसाधनींत्याचीत्रारवा ॥ ८२ ॥ सत्कर्मा
ची याकेपणी बिरी वाढी त्या नवनीधमत्तीक्षीरी नीश्चयेंत्राकेरा त्याचवी ऐ

Joint project of the Rajawade Sanshodhak Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

(11)

स्यावरीशुन्यदिसे ७४ नीजबोधाचा नातपुर्ण आक्षयेन्द्रांतिचेंवरीवरान्न
तेथेंआनंदवेउकरुणा नानांपरीचे वाटीले ७५ पुर्णप्राप्तीचेमांडेथोर नु
तनरुपेचीयाघाच्यासकुमार तेळवीयागोउलुरीयाआरुवार स्नेहेरहीत
गोउबुटुं ७६ तदुपरांतवळुन गुळवटीयाआसंतगोउपुर्ण क्षमांपेवणी
यांतोभायमान समसमानसवंदीती ७७ वीवेकुपापउच्यांगळे वैराग्यआ
न्नीवरीभाजीले इसानतेचीआ तप वाटीलीकेळेंसत्वाची ७८ सर्वभु
तींसमताचोखटे तेचीपगमगीतवाटीलीकुटी सज्जनतयाआवाली गोळि
वेदांतचाश्त्रंवर्तुळे ७९ मुख्यगुरुल्पयेथेंघृत त्यावीनअन्नाचीरससमस्त
प्रेमेंवुरवीसचरतह शुद्धकरीत आन्नातें ८० जेवणारबैसलेसद्भक्त स्वानं
दजळेंपात्रेंप्रोक्षीत देहबुद्धिच्याचीत्रावतितेथं पात्राबाहेरघात ।।आ ८१

११४ सांगणा इ श्रीजयाेती देहेबुद्धिचेनीशनीं सोडिलें पाणी नीवृत्तिआपो स्वाचे
उनी रामस्मरणीं गर्जले ॥ पंचप्राणांच्या प्राणांवति योगाभ्यासें आधींकुरी
ती मगश्रीसिवचीग्रंथी सत्वर सोडिति नीत्त्वहास्तें ॥ नीराभीमानसुख हें चीद
र शाळ पाकूरन नेत्रीं लाविलें जीवना जगजीवनाप्स चेंदीसे ॥ श्रीरामप्र
त क्षुधाक्रांत स्वादघेउनी जेविति पयःपानें चालुनी निश्चीत ग्रासघेतिग्रा
सामागें ॥ भवरोगें जे वेष्टीत त्यासी प्रावृद्धेनाहीं पोटांत तेट कूमकांउगेच
वाहत ग्रासयेकनघेववेची ॥ चंद्रार इंद्र सोमकांत इतर पाषाणाको
रडे समस्त तैसे रामपंक्तीसी जेवीतिअंत आभाग्या प्राप्त तें कैंचें ॥ जें दैव
संपतीनें सभाग्य होति तेचीराघवपंक्तीसी जेविती ऋद्धीचे ढंकर देति ब्र
ह्मानंदें करूणीयां ॥ जे त्रीभुवनपतीचीराणी वाढी आनंद की जगत्रजन

A joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

(१२)

ननी तेथें अन्य पदार्थ कोन्ही कदाकाळीं आसेना ७५ स्वानुभवजळ घेउन
कर्मबंधाचें उतणापेल्यान उठलें सर्वत्र जाळून आं बयलें कुणसंसारा ७६
असा निल्यमहंपित्व हवीवीरेच [illegible] नीरुधनरामसमुद्रांकीत दक्षणा
देतयाचकासी ७७ भक्तीनीच [illegible] पांचयारें भक्तासी दिधली राजी
वनेत्रें सोहळा तो वर्णावयाचे [illegible] वदन आत्राक ७८ ऐसे सर्व पंक्ती
सवैसउन दीधलें सकळांसी [illegible] सभामंडपास आणुन श्रीरघुनंदन
गौरवितया ७९ मुगुटकुंडलें सर्वे आपणा स्वयें देत रघुवीर तैसेच इतर वा
नर गौरविले रघुनाथें ८० बिभिषणा सुग्रीव जांबुवंत यांच्या सेनांत्यास
मस्त तितुक्यास ही गौरविले सिताकांत वस्त्रालंकार देउनी ८१ दोन सीव्हा
सनें दोन छत्रें बिभिषणासी राजीवनेत्रें दीधलीं कीतेक आमोल्य वस्त्रें ८२

Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

नानां वस्त्रें आपार ६६ पुढें उभा आसे हनुमंत त्याकडे न पाहे श्रीरघुना
थ वानर पाहताती तटस्त वीपरीतार्थ देखोनी ६७ कांन पाहे रघुनंद
न तरी हनुमंताऐसें निधान हें ब्रह्मांड उचोवाकुन जयाचे रोमीं राहावें
६८ त्या वानरा उपकाराभार मेरु तुळतां नये वीसावार त्यासी द्यावया पाडा
कार दुजी काही नसे नां ६९ मग [illegible] रघुपति हृदईं दृढ धरीला मारुती
लवलाहें सुग्रीव जांबवंतानी श्रीपती [illegible] पाहातन ७० तुजवेगळा ये क्षपा
जीवलग आमीन व्हें जाण हनुमंतें [illegible] ती लेकरपण सबोहें वमजदे इते ७१
सीतेनें वस्त्रें आळंकार देउनी गौरवीले वानर आपुल्या गळां च्या जो हार
हनुमंतालागी दिधला ७२ रघुवीरें मोल्हसं पुर्ण एकएक मणी आसे जा
णा तो हार त्यानकीनें नेउन गळां घातला मारुतीच्या ७३ हनुमंताला

(13)

ळउडाला वृक्षावरी समोर बैसला येकयेकमणी फोडिला दाढेखालें घा
लोनीयां ॥ जो तो मणी पाहे फोडुनि ह्मणे यांत नाही रघुनाथ कैवल्यदा
नी ह्मणोनी देत टाकुनी व्यर्थ पाषाण काय से ॥ बोलति सुग्रिवादिक वा
नर व्यर्थ फोडिला दीव्य हार मारुति ह्मणे रघुवीर याचे अंतरी दीसेना ॥
वानर ह्मणाति तुझे हृदई दिसे बोलव तरी रामदास वंदी येस
मई मग काय केले हनुमंतें ॥ हृदय फाट उघडिले उदर विदारुनि दावी
लें तों आंत श्रीरामरूप सावळें समस्तीं देखीलें येकदांची ॥ जैसा सीन्हासा
नी रघुनाथ तैसा च मारुतिच्या हृदयांत मग वानर उठोनि समस्त नमस्का
र घाली तिहनुमंता ॥ आसो आयोध्येसी नीरंतर राहील आंजनीचा कुम
र पर्वकउसि दृजाले वानर स्वस्थळासी जावया ॥ लक्षुमणा भरथशत्रुघ्न १२

13अ

तीहीं सुग्रीव आणी बिभिषण वस्त्राभरणी गौरविले पुर्ण सदनां आल्याने
डनीयां ६९ कौशल्या सुमित्रे प्रति सुग्रीव बिभिषण पुसाति सखे माता ह्यो आम्हां
वरी प्रीति आसों द्यावी बहु सालं ७० कौशल्या सुमित्रा बोलत बारे तुम्हें उप
कार आगणीत वीलक्ष करुनी रघुनाथ मज ग्रामज भेटवीला ७१ आम्ही अ
लंकार देउन गौरविले दोघेजण मग सुग्रीव आणी बिभिषण कैकैइ सदनां
चालीले ७२ तों आदरवाचे उनी म... सवाति करुन वचनें यथार्थ तेंवीपरीत
बोलतां चीत्त खेद पावेल तुम्हें ७३ ऐसें नरश्रेष्ठ बोलोन परतविले दोघेजण
रघुनाथ जवळी परतोन सर्वेची थिरले उभे यता ७४ उनें गाहीले तो उ नीकर
सर्वांचि आसुवें भरले नेत्र सवाति राघवा निरंतर सर्व थाआं सनवीसरा
वें ७५ श्री भुवनी वेंशाच्या राज्यावें रामां तुज जवळी च आसावें परी हें प्राप्त्री

Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

(14)

तनाहीवरवें वाटोनीनेतेंबळेंची ७८ कायेआठवावेउपकार जन्मोजन्मी
नपडेविसर कुडुंगोडबोलणेंनिरंतर आवडेंराघवाआठवतेंहृदई ७७
स्फुंदस्फुंदोनिदोघेजण बोलतिसुग्रिवबिभिषण मगह्मणेरघुनंदन तुम्हीमाझ्ये
हृदईवसननी ७८ मगउठोनियां रघुनाथ दोघांचेमस्तकींठेविलाहस्त मग
तीहींनमस्कारुनीरघुनाथ नीघ जा तेवाळीं ७९ त्यांसबोळवितरघुवि
र जातआयोध्येबाहेर मगसर्वे न नमस्कार रघुनाथासीघातला ८०
बिभिषणसुग्रिवजांबुवंत नळनीळ र आदिसमस्त तेंहींसाष्टांगीनमुनी
रघुनाथ जातेजालेतेवेळी ८१ दक्षणपंथेंचालीलेत्वरीत मारुतिराघवाज
वळीराहत तेथोनीनमस्कारघालोनिसमस्त सद्गदस्वीनहोउनीयां ८२ मग
पवनवेगेंकरुन कपीआसुरनीघालेतेथुन किष्किंदेसीसूर्यनंदन राह १३

14A

वीणाक्रवीसमवेत ॥ ६३ ॥ तेणें विभिषण गौरविला मग घेउन आसुरमेळा
रावणानुज लंकेसी गेला स्वस्तरा ही गानी जस्तानी ॥ ६४ ॥ इकडे अयोध्येसी
रघुनाथ बंधुसहीत राज्य करीत पृथ्वी संपुर्ण आनंदभरीत दुःखकोणी न
नसेची ॥ ६५ ॥ आकरा सहस्त्र वर्षे अयोध्यानाथ राज्य करी लोक सक
ळ धर्माधिकारी पापतीळभरी नसेची ॥ ६६ ॥ आवतार हारी बहुत धरी परी ब
हु सुख रामावतारीं आकरा सहस्त्र वर्षे नरधारी आक्षइ राज्य चालविलें ॥ ६७ ॥
जारत्व दुःख दरीद्र राज्यात नाही आनुमात्र सीते सहीत माजी वनेत्र ब्र
ह्मानंदें वर्ततसे ॥ ६८ ॥ वशिष्ठ विश्वामित्र आगास्ति आणीक ऋषि तैसेच आस्ति
अयोध्येमधें सदा वसती जनक त्यापाती समीप पै ॥ ६९ ॥ आगास्तिमुखें सुरस
श्रवण नीत्यक्रीत रघुनंदन सदा श्रुत्या त्यक जन राघव दरुशान घेतां

Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

15

ची ९० सुरस रामविजय ग्रंथ उत्तरकांड कथा अद्भुत जाणुनी बैसला रघु
नाथ धन्य का आर्थ रसीक रहा ९१ रामविजयाचे आवर्तन करितां सर्वपापा
हाये खंडण शत्रु पराजय येहो येपुर्ण [illegible] श्रवण करोनी ९२ आज्ञानासी होये
ज्ञान नीपुत्रीका पुत्र संतान [illegible] ाये चीत कोन भावे करुनी परीसी
तां ९३ आयोध्या प्रवेश जाला पुढे [illegible] कथा परम गहन श्रवण करो
तं पंडित जन राघविं मन समर्पी [illegible] ९४ आयोध्यापुर वासी या रामा ब्रह्मा
नंदा कल्यान धामा श्रीधर वरद पुर्ण कामा नाम आनाम अतीत तुं ९५ ॥ स्वस्ति श्री
रामविजय ग्रंथ सुंदर । संमत वाल्मिक नाटकाधार । प्रसंन होवो श्रोते पंडि
त चतुर ॥ कांड त्री त्राति अध्याय गोड हा ॥ १९५ ॥ अध्याय ॥ ३० ॥ संपुर्ण ॥

मूळ प्रत पाहण्यासाठी संपर्क

इतिहासाचार्य वि.का. राजवाडे संशोधन मंडळ, धुळे
राजवाडे पथ, गल्ली नं. १, धुळे-४२४००१ (महाराष्ट्र)
दूरध्वनी क्रमांक (०२५६२) २३३८४८
Email ID : rajwademandaldhule@gmail.com